

OVERDENKING

Een vervloeking van een vijgenboom, door de Here Jezus.

Marcus 11: 12 - 14

In de avonddienst op zondag 26 juni jl. was o.a. Marcus 11: 12 - 14 een Schriftlezing. Dit korte gedeelte, waarin de Here Jezus spreekt tegen een boom en deze zelfs vervloekt, plaatst ons voor moeilijkheden. Deze geschiedenis lijkt een uitzondering en daarmee haaks te staan op het optreden van de Here Jezus tijdens Zijn omwandeling op aarde.

Ook verschillende Bijbeluitleggers vinden dit een lastig verhaal. Alle andere tekenen van de Here Jezus waarover we in de evangeliën kunnen lezen staan in het teken van genezing, vergeving, leven. Bij deze vijgenboom gaat het juist over het tegendeel: een vervloeking, de dood. Gelukkig betreft het maar een boom, zo kun je denken. Maar toch! En zeker zoals de evangelist Marcus het ons beschrijft lijkt het bijna nòg lastiger. Bijna lijkt het dan onredelijk wat de Here Jezus hier van de vijgenboom verwacht.

Zo lijkt het alsof de Here Jezus naar een boom gaat om vruchten te zoeken, terwijl het nog niet de tijd voor vijgen was. Voor goed begrip van deze geschiedenis is toch wel enige botanisch achtergrond informatie noodzakelijk. Naar ik begrepen heb, beginnen bij een vijgenboom de eerste vruchten al te groeien voordat er bladeren aan de vijgenboom zitten.

Wanneer een vijgenboom in blad staat mag je dus vruchten aan de boom verwachten. Misschien aan te duiden als 'voorvijgen'. Dus de bladeren die de Here Jezus aan de vijgenboom in de verte zag, wekten bij Hem niet ten onrechte de verwachting dat Hij er 'iets eetbaars' zou vinden. Zo vermeldt de evangelist Marcus het ook, de Here Jezus was op zoek naar iets eetbaars. Hij was niet direct op zoek naar vijgen. Maar een vijgenboom die wel in blad staat maar geen 'voorvijgen' draagt, niets eetbaars te bieden heeft, die staat er letterlijk vruchteloos en dus nutteloos bij. De Here Jezus zegt van deze boom, dit wordt nooit meer wat. Niemand heeft hier iets aan.

Ook de Nieuwe Bijbelvertaling maakt het ons bij deze geschiedenis 'extra' moeilijk.

Immers er staat in Marcus 11 (NBV)

13 Hij zag in de verte een vijgenboom die in blad stond en ging erheen in de hoop iets eetbaars te vinden, maar toen hij bij de boom gekomen was, vond hij geen vruchten;

De NBG-vertaling vertaalt:

13 En toen Hij van verre een vijgenboom zag, die bladeren had, ging Hij daarheen om te zien of Hij er ook iets aan vinden zou. En erbij gekomen, vond Hij er niets aan dan bladeren;

Ook de Herziene Statenvertaling geeft deze tekst op deze manier weer

13 En toen Hij in de verte een vijgenboom zag die bladeren had, ging Hij erheen om te zien of Hij er ook iets aan zou vinden; en erbij gekomen, vond Hij niets dan bladeren,...

Zowel de NBG-vertaling als de Herziene Statenvertaling volgen de (Griekse) grondtekst op de voet. Zij beschrijven wat de Here Jezus aantrof. De Here Jezus trof alleen maar bladeren aan de boom. Dat was niet logisch omdat er aan een vijgenboom met bladeren altijd meer, namelijk ook iets eetbaars, te vinden is. Zelfs als het nog niet de tijd voor vijgen is.

Zou de Here Jezus in de verte een vijgenboom hebben zien staan die bladloos was, dan zou Hij misschien niet op de gedachte er iets eetbaars te zoeken gekomen zijn. Alhoewel, zelfs dan zou het mogelijk geweest zijn dat er al kleine vruchtjes aan de boom te vinden waren.

Nu de Here Jezus in de verte een vijgenboom zag die al in blad stond mocht Hij ervan uitgaan dat er aan die boom ten minste iets eetbaars te vinden zou zijn.

De Nieuwe Bijbelvertaling zegt wat Jezus niet vond, "maar toen hij bij de boom gekomen was, vond hij geen vruchten;", en eigenlijk is dat logisch, want "het was namelijk nog niet de tijd voor vijgen.". Door dit gedeelte zo te vertalen wordt de tekst er niet duidelijker, maar zelfs lastiger op. Opmerkelijk is ook dat de Nieuwe Bijbelvertaling in de geschiedenis over deze vijgenboom zoals de evangelist Matteüs daarover schrijft de (Griekse) grondtekst wel volgt en dan vertaalt:

Matteüs 21

19 Langs de weg zag hij een vijgenboom staan. Hij liep ernaartoe, maar er zaten alleen maar bladeren aan.

Het ging maar over een boom...

Bomen worden in de Bijbel vaker op een overdrachtelijke manier gebruikt. Denk maar aan de boom uit Psalm 1. ¹ Gelukkig de mens die...

³ Hij zal zijn als een boom, geplant aan stromend water.

Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet.

De Here Jezus is gekomen opdat wij vrucht dragen, doordat wij de weg van evangelie volgen.

Als het ware kijkt de Here Jezus of er bij ons enig begin van vrucht dragen te vinden is, iets eetbaars. Vruchten van liefde en gerechtigheid voor een wereld die hongert naar vrede en recht. Ergens anders zegt de Here Jezus dat een mens niet in en uit zich zelf vrucht kan dragen. Alleen verbonden aan Hem, zoals een rank aan de ware Wijnstok, is vrucht dragen mogelijk (Johannes 15). En wij weten van Pinksteren, dat betekent van de vruchten van de Geest. Wat zijn de goede vruchten (841, Liedboek zingen en bidden in huis en kerk).

Ds. M. A. Bos